

Miljøverndepartementet, MD
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Vår referanse: 13/01765-2
Arkivkode: K00
Saksbehandler: Kristin H. Lind
Deres referanse: 13/2571
Dato: 05.12.2013

Høringsvar – forslag om innføring av krav etter plan- og bygningsloven om dokumentasjon, forvaltning og utveksling av geodata om ledninger og andre anlegg i grunnen

Nye krav til ledningseiere

KS Bedrift viser til ovennevnte høringsnotat. Vi er positive til Miljøverndepartementets forslag om å innføre en generell plikt til stedfesting og registrering av alle nye ledninger og andre installasjoner som legges i grunnen. Dette vil bidra til å få på plass et nasjonalt koordinert ledningskartsystem som kan bidra til effektivisering på flere områder i samfunnet, blant annet

- færre graveskader i forhold til ukjente ledninger
- mindre graving i form av bedre koordinering og samordning mellom de ulike ledningseierne
- mulighet for aktører å hente ut nøyaktige data om ledningsanlegg ett sted

Registreringskravet gjelder tiltak som faller inn under dagens plan- og bygningslovens virkeområde, slik vi forstår det, og brønnboring faller utenfor. Det er viktig at MD og OED finner en løsning for disse anleggene. Vi støtter videre at bestemmelsene om registrering blir samlet ett sted, og at det gjøres i kart- og planforskriften. Vi er også enige i at ledningseierne forvalter sine egne data.

Utfordring i forhold til elkabler

Vi vil peke på at ledninger i grunnen ofte er kritisk infrastruktur, og detaljerte stedfestede data om disse kan være taushetsbelagt. Nøyaktig kartfesting av jordkabler er per dato underlagt taushetsplikt. Vi støtter derfor forslag til løsning hvor data om elkabler i grunnen i det nasjonale kartgrunnet vises på generalisert i form av data som viser områder hvor kablene kan finnes.

Høringsforslaget er likevel uklart for oss på punktet om hvordan data om elkabler rapporteres inn på generalisert form. På den ene siden forstår vi at ledningseierne skal rapportere inn data som x-y-z koordinater. For el-ledninger er dette data som er taushetsbelagt per dato. På den annen side skal Kartverket kun motta «åpne» data (side 47 i notatet) inn i det nasjonale

kartgrunnlaget og det vil da «...ikke kreves noe eget sikkerhetsregime i mottakerleddet i forbindelse med utvekslingen av data til kommune og Kartverket». For oss virker dette noe motstridende, og vi ber om avklaring på dette punkt. Informasjonssikkerhet vil være et viktig område for å sikre at dataene både kan brukes og at de ikke kan misbrukes. Også formidler av slike data må ha et ansvar i så måte, i tillegg til ledningseier selv. Høringsdokumentet nevner at KGrav i Oslo er et system som har sammenstilte data fra ledningseierne, og at innsyn gis gjennom et strengt sikkerhetsregime. Kan dette systemet være en mal for hvordan innsyn bør gis?

Vi antar at det skal utvikles standardiserte løsninger som ivaretar samfunnets interesser som kan balansere sikkerhet og skjerming opp mot behovet for åpenhet og kunnskap om at kablene faktisk finnes. Men det framkommer ikke klart for oss hvordan dette skal skje. Det bør gjøres et arbeid for å kartlegge hvordan og hvilke data som skal inn i det offentlige kartgrunnlaget når det gjelder elkabler under bakken.

Det legges opp til et ambisiøst opplegg der f.eks høydeverdier skal registreres uansett hvor ledningsanlegget befinner seg og type anlegg. Dette vil bli utfordrende for mange aktører, og vil kreve omlegging av arbeidsmetoder som vil ta tid. Noen typer anlegg blir dokumentert på lukket grøft og kan gjøre dette vanskelig, for eksempel mikrotrenching. Her må man finne nye løsninger.

Det vil være et krav om å stille elektronisk tilgang til data om ledninger i grunnen. For å sikre gjennomføring og kostnadseffektiv drift mener vi det er riktig å stille krav til standard utvekslingsformat for ledningsinformasjon. Det må gjøres et grundig arbeid med å lage standarder både for hva tjenestene skal inneholde, hvordan informasjonen skal samles inn og hvordan flere etaters ledningsinformasjon samlet skal håndteres.

Når det gjelder eksisterende ledninger i grunnen kan ikke plikten til å stedfeste eksisterende ukjente ledninger som man finner innebære plikt til å identifisere eier av disse ledningene. Samtidig bør det legges opp til at selskaper som ønsker det og har mulighet til det kan legge inn data i kartverket om egne eksisterende anlegg.

Videre ber vi om at det gis tilstrekkelig tid til å utvikle standarder og at disse kan implementeres hos aktørene. Vi mener at iverksettelse 1.1.2014 er altfor tidlig. Dette gjelder spesielt for elkabler da mye er uavklart ennå hva, hvordan og til hvem data om disse skal registreres. En overgangsbestemmelse er ikke foreslått i selve forslag til forskriftstekst, og dette må inn i selve forskriftsteksten. Tidlig oppstart må være 1.1.2016.

KS Bedrift er positive til et system hvor ledningsdata blir registrert som en del av det offentlige kartgrunnlaget, under gitte forutsetninger. Som tidligere nevnt opplever vi at hva som faktisk må utføres ute hos våre medlemmer ennå er uklart, også i tidslinjen. Hvordan prising av dataene skal være, om de skal være gratis eller ikke, er heller ikke klart for oss. Utarbeidelse av nye standarder vil føre til kostnader hos selskapene som ikke har krav om å registrere disse dataene inn i kartgrunnlaget i dag. Vi er svært spørrende til om ledningseierne får mulighet til å få inntekter fra de som skal bruke datasettene.

Kostnader som påløper i form av nye IKT-løsninger, systemer og økt kompetanse forventes refundert. Det er også viktig at det ikke legges kostnader på ledningseierne for å rapportere inn data. KS Bedrift ser det også som helt kritisk at for å få gjennomført endringene må et økt ansvar for kommunene og Kartverket ledsages av økonomiske midler. Vi frykter at uten tilstrekkelige midler vil intensjonene bak høringsforslaget bli vanskelige å gjennomføre.

Oppsummert er KS Bedrift positiv til å få på plass et nasjonalt register over alle ledninger i bakken. En utfordring er at nøyaktig data som stedfester elkabler i bakken er underlagt taushetsplikt. Det skal ikke være mulig å få data for hele landet under ett. Skal slike data ligge hos Kartverket må Kartverket derfor kunne differensiere på hvilke brukere som skal kunne få tilgang til hvilke data. Et annet alternativ kan være at kommunene henter data fra Kartverket og har standardiserte data på et tilstrekkelig nøyaktighetsnivå til de som har behov for dataene. Dette begrenser det geografiske området brukerne kan få tilgang til data på. Det må være et mål at brukerne kan hente data om ledninger i bakken hos ett kontaktpunkt.

Med vennlig hilsen
KS Bedrift

Bjørg Ravlo Rydsaa
Direktør

Kopi:
NVE
OED